

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Microbirding i Vestjylland

Microbirding er en fredelig fugledyst på hjemmefronten. Her handler det om at registrere flest fuglearter fra sin hjemadresse. I DOF Vestjylland er der set næsten 200 arter fra medlemmernes haver og huse.

DOF Vestjylland har i 2009 og 2010 afholdt en konkurrence på lokalafdelingens hjemmeside, som går ud på, at deltagerne skal holde øje med fuglene og registrere dem. Microbirding skal oversættes til matrikelarter, hvilket vil sige, at denne konkurrence foregår hjemme på ens adresse. Opgaven går således ud på at iagttage og registrere flest mulige fuglearter på matriklen i løbet af et år.

DOF-basen er omdrejningspunktet i konkurrencen, idet deltagerne skal taste deres observationer ind her. Hver søndag opdateres resultatet på lokalafdelingens hjemmeside, hvor deltagerne så kan gå ind og se, hvordan de er placeret i forhold til de øvrige. De kan også læse en lille beretning fra ugen, der gik, måske om en spændende art, en oplevelse, et foto eller noget statistisk.

I microbirding gælder følgende regler:

- Alle arter set og hørt fra ens matrikel/adresse tælles med, dog skal det være omkring ens bopæl, hvis man bor på en landejendom.
- Konkurrencen løber hele året.
- Fuglearterne skal skrives ind i DOFbasen for at tælle med.
- Brug notat-feltet til at skrive din adresse og meget gerne ”ny”, når det er en fugleart, du ikke har set tidligere, da det letter sammentællingen.

Fuglekiggeri kan sagtens byde på mangfoldighed af arter på hjemmefronten. Her er det en fuglekonge på kun fem gram. Foto: Mogens Hansen.

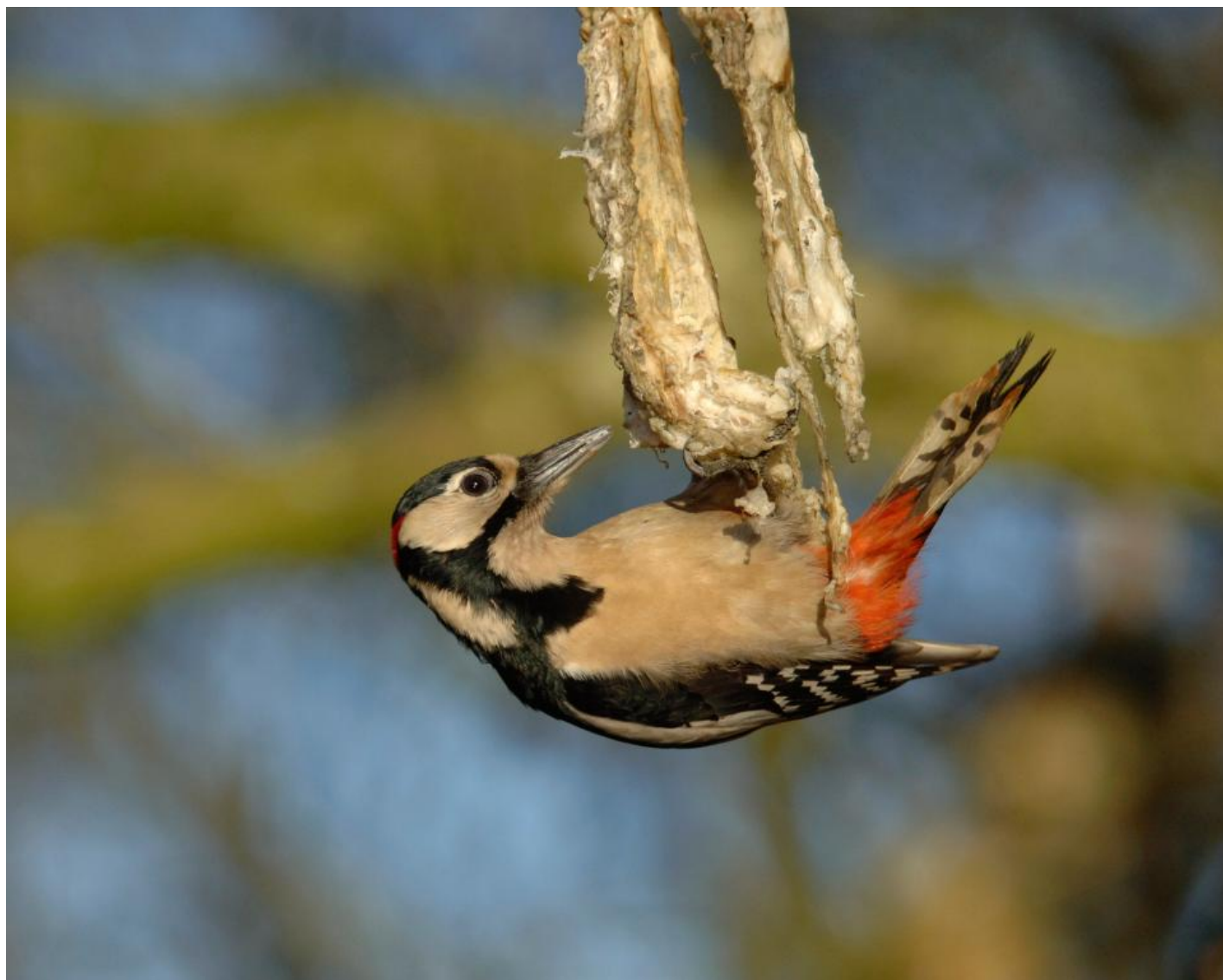
I 2009 var der 30 deltagere, og i 2010 har der været 34 deltagere, heraf en del gengangere. I alle konkurrencer gælder det om at vinde, men vi dyster i en erkendelse af, at det naturligvis har stor betydning, hvordan ens adresse ligger i forhold til omgivelserne. Der er stor forskel på matrikler i parcelhuskvarterer, ved skove, i landbrugslandet og ved vande og fjorde. Sidstnævnte har endog meget stor betydning i en sådan matrikelart-konkurrence, så derfor er der foruden selve microbirding indlagt en kommunekonkurrence, som bliver opdateret sidst i hver måned. I 2009 var der deltagere med fra fem af Vestjyllands seks kommuner, mens alle har været repræsenteret i 2010.

Både konkurrencen i 2009 og 2010 har været særdeles spændende, og specielt afslutningen i 2009 var helt utrolig. Den 30. december førte Morten DD Hansen fra Nørre Snede med 120 arter, mens Erik Enevoldsen i Søndervig havde 119.

Med Eriks egne ord foregik nytårsaftensdag 2009 således:

Jeg kom hjem en times tid før solnedgang og ville bruge det flotte medlys til et forsøg på at score en matrikelart eller to ude over fjorden. Inden jeg overhovedet fik teleskopet sat op, ringede Jens Ballegaard fra Ringkøbing (i luftlinie 6,5 km fra min bopæl) og fortalte, at han kunne se en havørn ude på isen. Og den manglede jeg jo på listen. Så med stor forstørrelse på teleskopet fik jeg hurtigt ørnen på plads, og jeg ringede straks til Jens for at sige tak for tippet. Mens jeg har ham i telefonen, så kommer der en mosehornugle flyvende

tæt forbi – den var også ny på matrikellisten. Og kort tid efter fløjter en lapværling forbi og lander på marken lige øst for grunden. Tre nye matrikelarter på årets sidste dag – og den samlede sejr var i hus.

Ved hjælp af flæsk kan man lokke den store flagspætte til at blive en matrikelark, hvis man bor i nabolag af noget skov. Foto: Jan Skriver

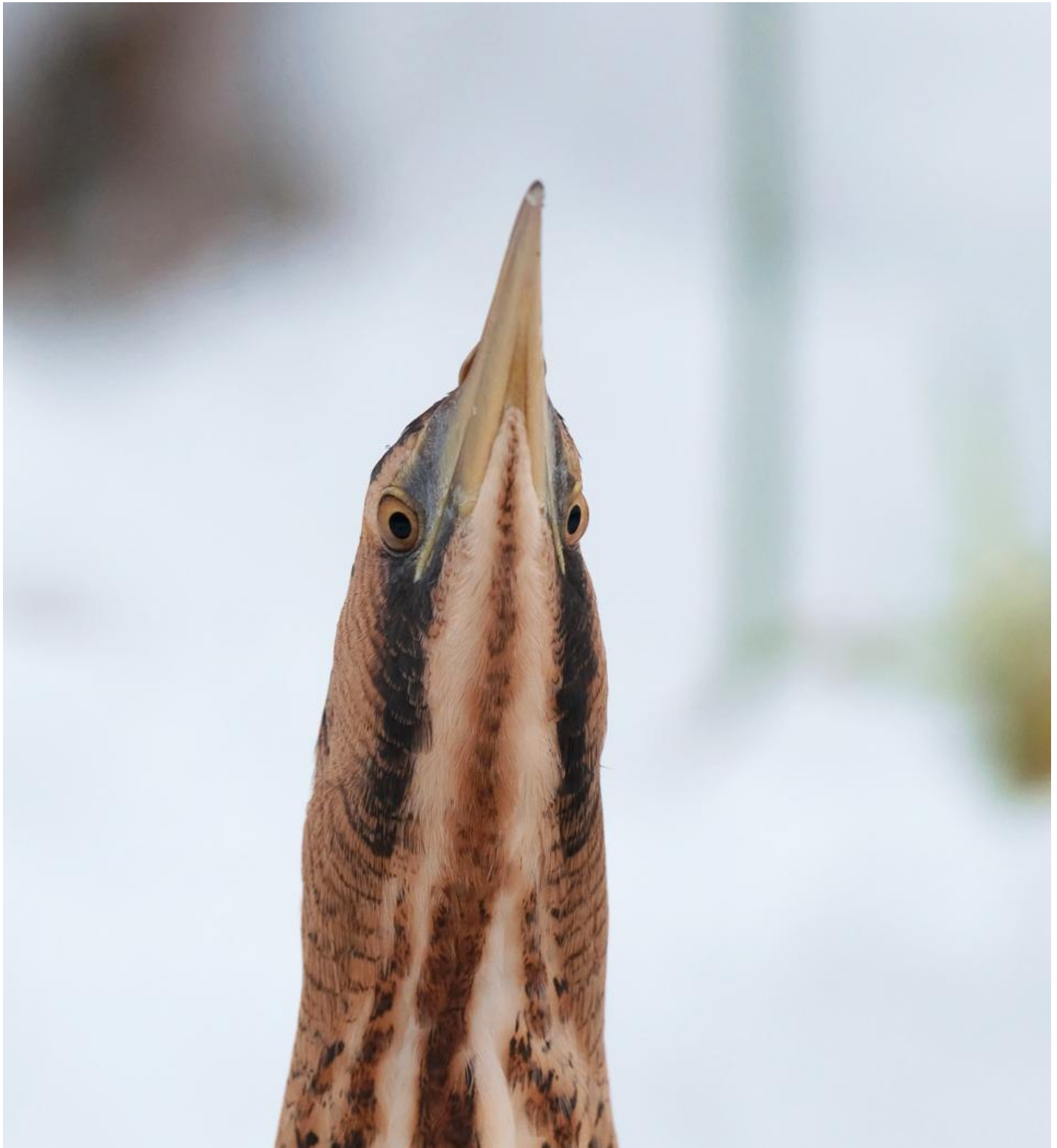
Ambitiøse deltagere

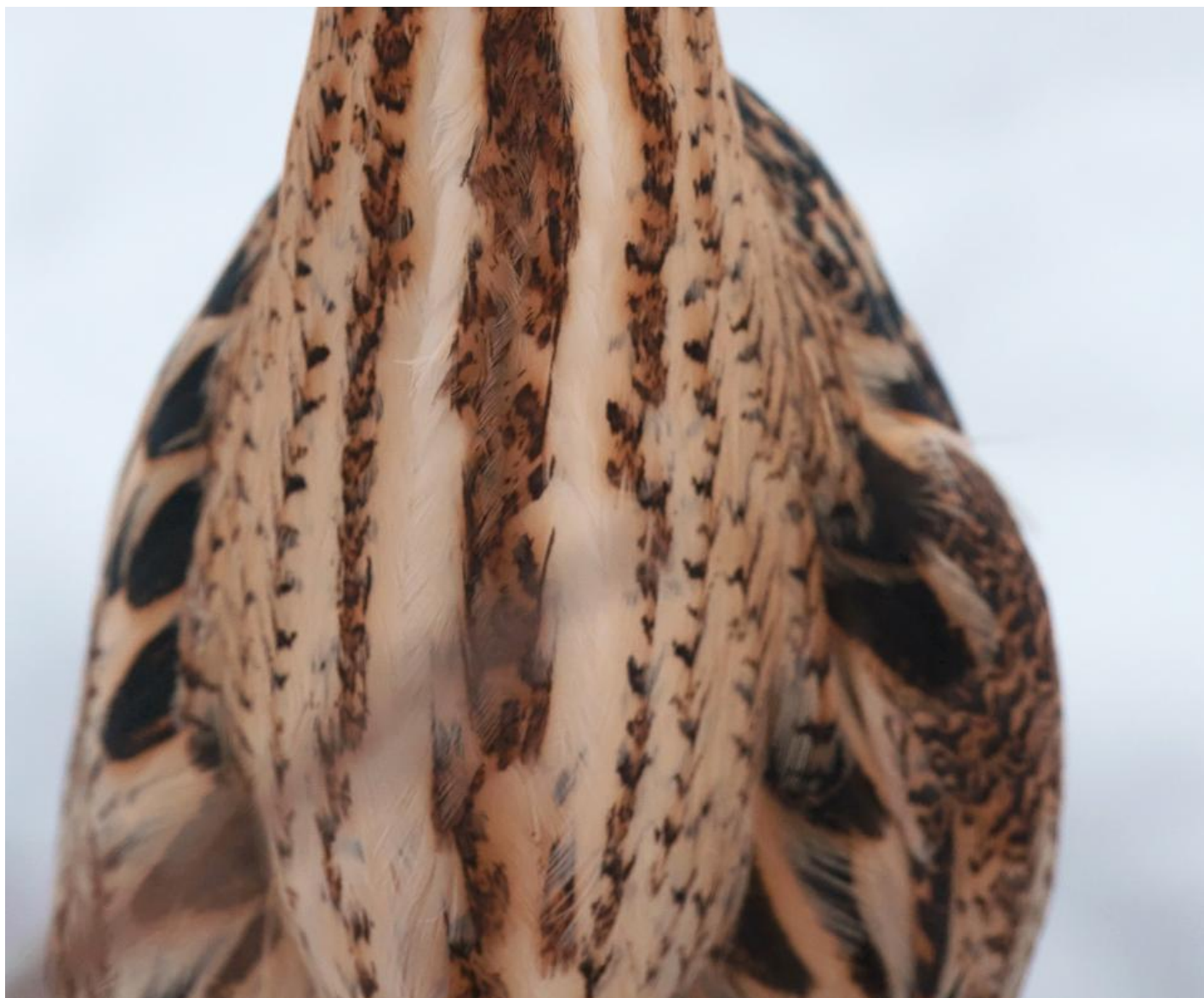
I 2010 har der været flere hardcore fuglekiggere med, og specielt har der været et førerfelt på fire personer, som er rigtig garvede feltornitologer. De bor alle på steder, hvor de har godt udsyn over deres nærområde. Allan Kjær Villesen bor i Lemvig med udsigt over Limfjorden, mens Jens Ballegaard i Ringkøbing har udsigt til Ringkøbing Fjord, hvilket Erik Enevoldsen også har, men han bor i Søndervig. Den sidste af den feltornitologiske firebende er Morten DD Hansen i Nørre Snede, som er handicappet i forhold til de andre, da han har fire kilometer til nærmeste vandområde, en biotop, som giver en stor fordel i konkurrencen. Morten bor derimod ved fuglenes motorvej, Den jyske Højderyg, som har givet ham rigtig mange rovfuglearter, men også mange overraskende arter, stedet midt i Jylland taget i betragtning.

Der blev lagt hårdt ud i 2010, og allerede efter den første måned lå to deltagere i spidsen af konkurrencen med 63 arter hver på trods af en hård vinter. Midt i maj rundede Morten DD Hansen som den første 100 arter, og i

begyndelsen af juli havde de fire alle rundet dette tre-cifrede antal. Efterfølgende har de fire nærmest fulgtes ad med skiftende føringer og utrolig tæt konkurrence. Medio oktober så stillingen således ud: 123, 122, 122, 120. Efterhånden bliver det logisk nok sværere og sværere at få nye arter, og ved årets slutning kom resultatet til at se således ud: Erik 131, Jens 128, Morten 125 og Allan 123.

I microbirding blev den samlede artsliste på deltagernes matrikler i 2009 på 171 arter. 2010 resulterede i 187 arter. Nogle af deltagerne har arter, som mange fuglekiggere vil være misundelige på: trane, vandrefalk, havørn, fiskeørn, rødtrum, rødtoppet fuglekonge, almindelig kjoje, turteldue, sort glente, sortstrubet bynkefugl, markpiber og stor hornugle kunne være gode eksempler på hits fra hjemmefronten.

Der kan forekomme mindre hits, når man spejder intenst fra parcellen. I Vestjylland har et DOF-medlem observeret rørdrum fra sin matrikel. Foto: Mogens Hansen.

Mange årsager til deltagelsen

I forbindelse med denne artikel har det været nødvendigt, at lave en lille brugerundersøgelse, for at finde ud af, hvad deltagerne mener om en sådan fuglekonkurrence og i den forbindelse blev udarbejdet nogle spørgsmål, som er udsendt til deltagerne i microbirding konkurrencen.

Morten DD Hansen:

Jeg kom noget sent i gang, fordi jeg ikke rigtig var blevet "DOF-vestjyde" oppe i hovedet – har altid boet i Østjylland, og min bopæl var indtil kommunalreformen også østjysk. Men da jeg kiggede forbi DOF Vestjyllands hjemmeside, opdagede jeg, at der var gang i en konkurrence, som tiltalte mit sportsgén! Det er sporten, der gør det.

Morten DD Hansen bor langt fra vand, hvilket er en ulempe som microbirder, men fra sin bopæl på Den Jyske Højderyg ser kan flere trækkende rovfugle end konkurrenterne nær kysterne.

Allan Kjær Villesen:

Blev lidt inspireret af at læse om sidste års dyst, og syntes Lemvig skulle lidt mere på kortet og Jørgen Nørgård have lidt konkurrence.

Erik Enevoldsen:

En af mine gode fuglevenner lokkede mig med i konkurrencen.

Jens Ballegaard:

Jeg har opdaget for mig selv, at de små konkurrencer for sjov om årsarter, DK-arter og matrikelarter skærper interessen.

Hans Henrik Larsen:

Jeg plejer i forvejen at følge med i, hvad der sker i haven - men lidt konkurrence giver mere lyst til at kigge efter.

Anne Margrethe Bjerre:

Jeg meldte mig til konkurrencen for at få mig selv til at observere mere målrettet.

Torben Møller:

Spændende at se hvor mange arter der kommer i og over matriklen. Konkurrencen er hård, men "uretfærdig", da lokaliteterne er vidt forskellige. (Har overvejet at bygge hus ved Vest Stadil Fjord, men konen vil ikke)

Hvad får man ud af konkurrencen?

Morten DD Hansen:

Ja, ualmindelig mange haveobservationer i træktiderne – og faktisk en vis forståelse fra hustruen, som godt kan se fidusen i, at jeg kigger hjemmefra og ikke behøver drøne ud til fjorden for at kigge på træk. Og så naturligvis en masse fede obs fra matriklen.

Allan Kjær Villesen:

Ja, det har været sjovt og gjort, at jeg har været meget mere opmærksom på fuglene omkring huset. Det har min kone også.

Erik Enevoldsen:

En anden – måske sjov – episode var den lørdag da jeg skulle starte uge 41 med Lyngvigbanden. Vi skulle bo i et sommerhus en lille kilometer nord for min bopæl, og da jeg ankommer til sommerhuset, står Alex Frich og obser udenfor huset. "Der er en Fiskeørn på vej mod syd", siger han – og så må jeg jo ind i bilen igen for at køre tilbage til mit hus, hvor jeg så får fiskeørnen på listen.

Hans Henrik Larsen:

Jeg var ikke klar over, jeg havde så mange skovsnepper i haven.

Jens Ballegaard:

Jeg synes, det er en spændende konkurrence. Det vigtigste element er vel, at man kan konkurrere med sig selv eller naboen, og ikke nødvendigvis med førerfeltet, da der jo er meget store udsving i artantallet, alt efter hvor man bor. Der går sport i at finde de almindelige arter på egen bopæl.

Hele dagen den 11. januar 2010 sad denne skovhornugle i Jens Ballegaards have i Ringkøbing. Han fik en art på listen i konkurrencen, og så fik han besøg af andre feltornitologer, der ikke var vant til nærkontakt med denne smukke fugl. Foto: Jens Ballegaard.

Torben Møller:

Gode fugleobs får man jo heldigvis mange af, i dårligt vejr kan man jo bare kigge ud af vinduet og kigge på diverse foderhuse og andre finurlige arrangementer (Alle mine lommepenge går til foder).

Positive fugleoplevelser

Morten DD Hansen:

Jeg har altid været aktiv, så det har ikke betydet det store. Dog er jeg kommet i gang med at blogge om konkurrencen, og det har været meget underholdende.

Allan Kjær Villesen:

Har været årsag til, at jeg har gået meget mere end normalt i nærområderne omkring havnen, langs fjorden og ud til Kappel og Gjeller Odde. Har spottet flere arter, som jeg efterfølgende har kunnet gå hjem og se i teleskop fra huset, blandt andet ynglende havterne på Østhavnen, lille præstekrave, ynglende gråstrubet lappedykker ved Kappel, silkehale i østbyen, og længst væk mosehornugle på Gjeller Odde. Jeg havde nøje stedsat uglen på en tur derude og hjemme fra 1. sal kunne jeg så sætte teleskopet på og vente, til den lettede som en matrikelart.

Erik Enevoldsen:

Konkurrencen i 2010 er hård, så jeg har helt klart gået mere efter de arter, jeg manglede på listen og dermed brugt flere timer på obs. fra grunden. Bedst i 2010 er nok rødtoppet fuglekonge, vendehals, almindelig kjøve og sule.

Jens Ballegaard:

Det giver anledning til god snak og stor glæde, når man selv - eller andre i familien - finder en ny grund-art.

Finn T. Nielsen:

Jeg har været mere opmærksom, da jeg jo gerne vil have så mange fugle som muligt på listen, også selv om jeg absolut ikke har mulighed for at slutte i toppen. Noget af det, jeg gerne vil blive bedre til, er at bestemme overflyvende fugle, da det er min mulighed for at øge antallet, da jeg ikke bor i nærheden af vand, og derfor ikke kan få de mange vandfugle med.

Pludselig var den der, turtelduen. Bare i ti minutter den 2. februar 2010. En højst usædvanlig vintergæst i selskab med to ringuder og en håndfuld tyrkerduer. Foto: Jens Ballegaard.

Det var en lang række svar, der fortæller, hvad deltagerne har fået ud af fuglekiggeriet på det nære plan. Flere giver udtryk for, at man ikke har en chance, men i denne konkurrence drejer det sig mest om at være med og skærpe sig selv, når man går derhjemme og kigger på fugle. Hvis man kikker på deltagerlisten og konkluderer på antal arter kontra sin matrikels beliggenhed, må man udlede, at den øverste håndfuld deltagere, der har set over 100 arter fra deres matrikel, alle har den rigtig gode udsigt over eksempelvis fjorde og derfor har muligheder for vandfugle, som andre ikke har. I næste kategori ligger de, som bor i det åbne land, måske med en stor have og udsigt over terrænet. Det giver typisk 80-100 arter. Næste gruppe er størst, og indeholder fortrinsvis de deltagere, som bor i almindelige parcelhuskvarterer i byen med haver omkring og et årsfacit på 45-75 arter. I nederste segment findes også dem, der bor i rækkehus med en lille have.

DOF Vestjylland lancerede microbirding blandt andet for at kunne bringe en ugentlig artikel/historie på hjemmesiden, men det var også vigtigt at få flere til at bruge DOFbasen og lære at taste deres observationer ind der. På den måde håber vi at gøre flere aktive omkring lokalafdelingen. Adskillige af deltagerne har sendt små historier og fotos, som så er vist på www.dofvestjylland.dk. Vi synes, at projektet er lykkedes fornuftigt, og vi har klart fornemmelsen af, at deltagerne synes, det har været sjovt at være med. Mange er uden tvivl blevet ekstra opmærksomme på, at der er flere naturoplevelser at få lige uden for ens egen dør, end man umiddelbart skulle tro. Eneste minus er, at man specielt i træktiden godt kan få lidt ondt i nakken, fordi man hele tiden tager sig selv i at gå og kigge opad.

 Dato:
01. 04. 2011

 Skrevet af:
[Lars Holm Hansen](#)

 Fotos af:
[Mogens Hansen](#)
[Jan Skriver](#)
[Jens Ballegaard](#)
[Ukendt](#)

 Emner:
OPLEVELSER I FELTEN

 Tags:
KONKURRENCE, VESTJYLLAND